

LINDA OLSSON

*Sonate voor
Mirjam*

LINDA OLSSON

*Sonate voor
Mirjam*

Sonate voor Mirjam

Het overrompelende verhaal van een man die zichzelf is kwijtgeraakt nadat zijn enig kind bij een verkeersongeluk is omgekomen.

Pijn is onbenoembaar en dus deed hij er tot nu toe het zwijgen toe, maar de oorverdovende stilte na de dood van zijn kind wordt hem te veel. Hij gaat op zoek naar zijn oorsprong. Zijn zoektocht is een ode aan zijn dochter.

Hij verlaat Nieuw-Zeeland en reist naar Polen, waar hij de familiegeheimen ontdekt die in dit land begraven liggen sinds de oorlog. En hij gaat terug naar

Zweden, naar de moeder van zijn kind, naar de vrouw die hij altijd heeft liefgehad. Eindelijk weet hij de stilte te doorbreken.

Over de auteur

Linda Olsson groeide op in Zweden, maar woonde in Kenia, Singapore, Engeland en Japan, voor ze zich in Nieuw-Zeeland vestigde. *Sonate voor Mirjam* is haar tweede roman.

Van dezelfde auteur

Astrid & Veronika

Herinnering aan de liefde (2014)

Wil je op de hoogte worden gehouden van de romans van Orlando uitgevers? Meld je dan aan voor onze nieuwsbrief via www.orlandouitgevers.nl.

Linda Olsson

Sonate voor
Mirjam

Vertaald door Karst Dalmijn

Orlando Uitgevers

Copyright © 2008 Linda Olsson
Published in agreement with Stilton
Literary Agency

Nederlandse vertaling © 2008/2013
Orlando uitgevers, een onderdeel van
De Arbeiderspers | A.W. Bruna

Uitgevers, Utrecht en Karst Dalmijn
Oorspronkelijke titel *Sonate for Mirjam*
Oorspronkelijke uitgever Penguin
Group (Australia)

Omslagontwerp b'IJ Barbara
Foto auteur © Caroline Andersson

ISBN 9789044971149

NUR 302

www.orlandouitgevers.nl

www.leescluborlando.nl

Maar woorden moeten gevonden worden, want buiten woorden is er vrijwel niets...

Szymon Laks, *Kapelmeester van Auschwitz. Muziek uit een andere wereld*

I

LES IN STILTE

Sloot een vlinder
een keer te hard
zijn vleugels
dan klonk het, kan het wat rustiger!

Raakte een veer
van een opgeschrikte vogel
even een lichtstraal
dan klonk het, kan het wat stiller!

Zo leerden ze
lopen zonder geruis
de olifant over zijn trommel
de mens over zijn aarde.

Zonder geruis rezen
de bomen op boven de akkers
zoals haar
van ontzetting ten berge rijst.

Tymoteusz Karpowitcz

I

Nu ben ik hier, in Kraków, waar mijn leven begon. Ik sta op mijn kleine balkon en kijk uit over de Wisła, gereed voor mijn ochtendwandeling.

Het is lente, een aangename en zonnige dag met het zachte, gefilterde licht van de oude wereld. Plezierig, of misschien werkt het gewoon mee door een sluier over de herinneringen te werpen, over die van mij en die van de stad. Ik kan niet erg ver zien: er is een waas die de rivier en het landschap daarachter aan het zicht onttrekt. Op zulke dagen waarop het

weer meewerkt, maak ik meestal een wandeling door het Planty Park en soms ga ik een poosje op een bank zitten. 's Ochtends ben ik vaak de enige daar, terwijl ik kijk naar de stroom mensen in de straat verderop die op weg zijn naar hun werk, en naar de volle trams. 's Middags zijn alle bankjes bezet: oude mannen leunend op hun wandelstok, studenten met een boek, zoenende paartjes, moeders met kinderwagens, mensen die hun hond uitlaten. Maar er zijn geen joggers, geen skateboarders. Het park en de mensen die het bevolken hebben iets sereens en waardigs.

Ik ben nu hier, in deze stad waar ik

ben geboren. En ik voel me in harmonie met mezelf. Ik denk dat je wel zult begrijpen wat ik bedoel, Cecilia. Jij hebt ook een plek gevonden waar je in harmonie met jezelf bent, toch? Hier ben ik omgeven door leven. Door geluid. En ik voel me niet langer een vreemde. Hoewel ik hier weinig vrienden heb, heb ik een gevoel van geborgenheid. Ja, van vrede, denk ik.

Na al die jaren heb ik eindelijk besloten om werk en privé te scheiden; ik heb een studio gehuurd in de oude stad, boven een van de muziekwinkels. Ik deel hem met een groepje jongere muzikanten, maar ze hebben hun eigen ruimte en we

kunnen het prima met elkaar vinden. Ik vind het heel plezierig om jonge mensen om me heen te hebben. Het is interessant hoe stil het maken van muziek is geworden. Geen geluid ontsnapt uit hun studio, behalve op vrijdag, wanneer ze vrienden over de vloer hebben om te borrelen voor ze 's avonds gaan stappen. Onze muziek zit opgesloten in onze computers, onze studio's en in onze hoofden.

Misschien ben ik vandaag wat aan de vroege kant – het park is nog stiller dan gewoonlijk. Ik slaap niet best en sta op als ik wakker word, soms heel vroeg. Ik draag geen horloge meer; ik heb de tijd aan

mezelf. Ik probeer te leven naar mijn biologische klok. Wanneer ik de kerk passeer, ben ik verbaasd dat het nog maar net zeven uur geweest is. Het licht is anders dan ik had verwacht, dus loop ik wat verder dan gebruikelijk in oostelijke richting, voordat ik op een bankje ga zitten om de zon boven de bomen te zien opkomen. Ik kijk naar de stralen die door het jonge gebladerte priemen en een trillend patroon op de grond schilderen. Mijn oog valt op het grind bij mijn voeten. Er ligt weinig rommel in deze stad. Misschien is er nog te weinig welvaart om veel weg te gooien. Maar vlak bij de neus van mijn schoen ligt een

haarspeld. Ik buig me voorover en pak het kleine metalen ding. Ik leg hem op mijn hand en sluit mijn vingers eromheen.

En ik herinner me een andere haarspeld.

De herinneringen verdringen zich. Vreemd genoeg herinner ik me indirect: niet de gebeurtenis zelf, maar de herinnering eraan, een jaar later. Misschien dat dit gecompliceerde proces een soort begrip van het onbegrijpelijke mogelijk maakt. Ik weet het niet. Maar het zijn mijn eigen gedachten van vroeger, opgeroepen door een andere haarspeld, die me vervullen. Dat alles, en de herinnerde klank van mijn dochters stem. De stem

van onze dochter.

Ik herinner me ook de stilte. De selectieve stilte ervoor en de totale stilte erna. Stilte werd me opgelegd vanaf het allereerste begin en ik leefde ermee tot ze een deel van mezelf werd. Er waren geen antwoorden, dus was er geen ruimte voor vragen. Als ik er nu over nadenk, lijkt het vreemd dat ik zo lijdzaam was. Dat ik bijna zestig jaar in zo'n oorverdovende stilte leefde en die uiteindelijk tot de mijne maakte.

Geluid is niet altijd het tegendeel van stilte. Er kan geluid zijn boven een golf van stilte, geluid dat haar verhult. Misschien was dat de functie van mijn

muziek – schiep ik om de stilte te verbergen.

Wanneer ging ik op zoek naar de geluiden? Naar de ontwijkende stemmen waarvan de afwezigheid centraal in mijn leven had gestaan, als een blinde vlek in mijn oog?

Ik kan een afzonderlijke noot isoleren uit de muziek die ik momenteel componeer, en hij kan overal thuishoren. Maar waar hij staat, waar ik hem heb neergezet, komt hij voort uit wat voorafgaat en leidt hij naar wat volgt. Zonder hem zou het geheel anders zijn dan het is. Als de componist moet ik elke noot kennen om het geheel te kunnen

maken. Zoals de kleuren op het palet van een schilder zijn de noten op zichzelf genomen absoluut, maar geplaatst in een bepaalde compositie wordt hun individualiteit één met het geheel. Je moet ze kiezen voor wat ze zijn: rood, geel, blauw, maar daarbij het potentiële effect voor ogen houden in hun samenhang met andere noten. Om het geheel te vormen, moet je de delen kennen. Dat geldt voor muziek, voor beeldende kunst en voor het leven zelf, denk ik. Wanneer je naar de voltooide compositie luistert, of wanneer je je leven leeft, voegen de afzonderlijke elementen zich samen op een manier die heel gemakkelijk als vanzelfsprekend

beschouwd kan worden. Maar pas als je je bewust wordt van de delen, kun je het wonder gaan begrijpen. Ik had bijna een heel leven nodig voor ik op zoek ging naar de geluiden, naar de noten die de compositie van mijn leven vormden. En er was een offer voor nodig, zo groot dat het alles wegnam wat mijn leven zinvol had gemaakt. Maar in de volledige stilte die erop volgde, hoorde ik eindelijk een eerste afzonderlijke noot, en langzaam volgden er andere.

De afzonderlijke noot waarmee deze muziek begon was de dag dat ik besloot om een tocht te maken in het Auckland Domain, ook al besepte ik dat op dat

ogenblik nog niet. Terwijl ik mijn fiets op het parkeerterrein aan de voet van het museum neerzette en in de stralende februarizon stond die een landschap bescheen waar geen plaats was voor schaduw, had ik geen idee van de vreselijke betekenis die deze dag zou krijgen.

Nee, zo was het niet helemaal. Ik wil precies zijn. De aanzet werd eerder diezelfde morgen gegeven. Het begon met de stem van mijn dochter.

Herinneringen zijn onbetrouwbaar. Ik draag herinneringen met me mee die nu zo afgesleten zijn dat ik onmogelijk kan zeggen of ze juist zijn. Ik ben ervan

overtuigd dat ze gevormd zijn door mijn gedrag. Door mijn obsessieve preoccupatie met sommige ervan. En er zijn herinneringen bij gekomen, door anderen bewaard en me pas na lange tijd gegeven. Ik kan die niet verifiëren, maar moet ze als gegeven aanvaarden en ze proberen in te passen in die van mezelf. Bij elkaar geven ze me een soort verleden. Een lappendeken: sommige stukjes zijn door mijzelf gemaakt, andere werden me aangereikt en weer andere heb ik bij toeval verkregen. Sommige stukjes zullen altijd ontbreken, daar zitten gaten. Inmiddels is er een globaal patroon aan het ontstaan, maar het blijft zich onttrekken aan

interpretatie.

Ik ben nu hier, in deze stad die altijd de stille achtergrond van mijn leven is geweest. In Kraków. Anders dan meneer Liebermann, met wie ik elke donderdag schaak, hoop ik niet iemand te ontmoeten. Dat is niet de reden dat ik hier woon. Nee, het is misschien wel het tegendeel. En als dat zo is, nou, dan is dit wellicht niet de plaats waar ik me blijvend zal vestigen. Maar voorlopig is het de juiste plek. Ik werk. Ik denk na. Ik sta mezelf toe te herinneren. Ik herinner me degenen van wie ik houd, en op die manier zijn ze hier ook.

Onderneem wat, papa. Het is

zaterdag!

Als ik zorgvuldiger had geluisterd, had ik dan meer kunnen horen? Had ik de naklinkende zoetheid van de laatste noten van de muziek op de achtergrond kunnen horen? Het kunnen zien in het zonlicht dat over het gezicht van mijn dochter stroomde, of in de bevallige beweging van haar hand? Het kunnen proeven in de bittere smaak van mijn koffie?

Had ik moeten weten dat dit tafereel in zijn alledaagsheid het glinsterend crescendo zou worden van de herinneringen waarop ik nu een soort leven fundeer?

Mijn gedachten willen daarheen en ik geef ze groen licht. Op deze bank in het park aan de andere kant van de aarde. Ik sluit mijn hand om de kleine haarspeld, en in een oogwenk bevind ik me weer op de zonneveranda van mijn huis op Waiheke Island. In Nieuw-Zeeland. Een jaar na die zaterdag.

Ik was naar de veranda gegaan, zoals ik elke morgen deed sinds we hem hadden laten bouwen. Maar het betoverend mooie uitzicht over de zee had in dat afgelopen jaar zijn charme verloren. Ik zag het niet

meer. Ik kon eenvoudig niet verder kijken dan mezelf. Nu ging ik alleen naar het dakterras uit een automatisme, zonder verwachting en daardoor ook zonder iets te voelen.

Alleen viel mijn blik die bewuste morgen op een voorwerpje dat vastzat tussen twee terrasplanken. Ik bukte me om het op te rapen en zag dat de kleine haarspeld roestig was. Was het alweer zo lang geleden? Ik hield hem tussen mijn vingers en de pijn die het afgelopen jaar minder was geworden, kwam boven met een kracht die me naar adem deed snakken, alsof ik in koud water was gedoken. Het bracht alles terug, maar

eerst die woorden:

Onderneem wat, papa. Het is zaterdag!

Ik was altijd omringd geweest met tekens van haar bestaan. Verse sporen, achtergelaten op haar pad: kruimels, kousen, boeken, blaadjes, pennen, paperclips. Ik had er soms geen aandacht aan geschonken, me er andere keren aan geërgerd. Maar ik had me beslist nooit gerealiseerd hoe waardevol ze zouden worden. En naderhand, toen ik besepte dat ze van onschatbare waarde waren – voorwerpen om te koesteren – waren er nog maar zo weinig. En ik had ze geleidelijk aan verzameld, de een na de

ander, tot er niet één meer was. De roestige haarspeld was vast een van de allerlaatste. En wat dan?

Ik keek op en liet mijn blik over de zee gaan die zich voor me uitstreckte. De morgen was ongewoon koel voor hartje zomer, stil en kalm, en er hing regen in de lucht. Er hoorde een datum bij deze dag, 10 februari, maar hij had nog geen persoonlijkheid, geen eigen kenmerk. Zoals elke dag hield hij een mogelijkheid in, denk ik. De zee was al bespikkeld met vrolijke zeilboten die kriskras over het uitgestrekte wateroppervlak gleden. Er klonken ook geluiden. De altijd onzichtbare cicaden. Het geruis van de

varens onder me. Het doffe dreunen van de zee verderop. De schrille kreten van de meeuwen hoog boven me. Maar net als de dag zelf waren ze ver weg, onpersoonlijk, te gewoon om mijn aandacht te trekken. Ik nam ze in me op, maar ze veroorzaakten geen emoties, geen energie.

Ik stopte de haarspeld in mijn zak en ging naar binnen voor een kop koffie. Koffiezetten deed ik niet meer, en dat gold voor alle meer ingewikkelde handelingen. Ik vulde de ketel, bracht water aan de kook, goot het over drie theelepels oploskoffie en keerde met de mok terug naar het dakterras. De enige ligstoel die me nog restte kraakte toen ik

ging zitten. Het was of er een soort wedstrijd tussen ons was ontstaan wie het het langste vol zou houden, de stoel of ik.

Ik draaide de mok tussen mijn handen rond. De koffie had geen geur; het was gewoon heet water zonder smaak. Ik zette hem op de grond naast mijn stoel en haalde de haarspeld uit mijn zak. Geur, geluid en smaak staan bekend om hun krachtige vermogen herinneringen op te roepen. Maar pas nu ontdekte ik de enorme kracht van tastbare voorwerpen op dit punt. Ik keek naar de haarspeld in mijn hand en herinneringen welden op in een bijna ondraaglijke intensiteit. Bijna ondraaglijk? Nee! Dingen zijn of draaglijk,

of niet. Er is geen bijna. En deze herinneringen waren beslist draaglijk. Ik verwelkomde ze. Ik zwolg in hun verblindende intensiteit, in de smartelijke pijn van de zoete momenten die weer over me heen golfd. De geuren. De muziek.

Tegenwoordig is het of ik mijn verdriet eerder herinner dan dat ik het voel. Ik herinner me de pijn die ik leed toen ik die dag op het dakterras overspoeld werd door herinneringen. Nu heb ik alleen de herinneringen aan mijn gevoelens, niet de gevoelens zelf. Die dag waren mijn gevoelens nog levendig, was de pijn echt. Nu kijk ik terug en kan ik elke bijzonderheid zien, maar ik ben niet daar,

er middenin. Mijn pijn is nu voor altijd versteend: ik draag hem met me mee, maar hij leeft niet meer. Ik blijf de man volgen die ik vroeger was en proef opeens een ander soort koffie. De koffie die ik dronk toen ik nog van zulke dingen genoot. Ik zie Mimi in de deuropening staan, terwijl ze haar rugzak op haar rug hijst. Op de achtergrond klinkt Martynovs ‘Come in!’ De lucht geurt vaag naar de zee en naar de nagellak die Mimi vlak voor ze weggaat heeft opgedaan. Ik houd mijn beker in mijn handen en tik de maat van de muziek met een vinger.

Onderneem wat, papa. Het is zaterdag!

En ze glimlacht, werpt me een kus toe, draait zich om en vertrekt. Mijn Mirjam. Mimi, mijn dochter. Onze prachtige dochter. Dan trekt ze de deur achter zich dicht en is alles stil.

Die dag op het dakterras, een jaar later, vroeg ik me af of het binnen mijn vermogen had gelegen om de loop der gebeurtenissen op dat moment te veranderen. Had ik haar net voor ze zich omdraaide kunnen tegenhouden, haar gang kunnen vertragen, vroeg ik me af. Stel dat ik mijn mok had laten vallen. Een ongelukje – hete koffie over mijn been – zou dat haar voldoende hebben vertraagd om de toekomst een andere loop te geven?

Wat zou er zijn gebeurd als ik toen had gehandeld, in plaats van een paar uur later? Als ik had gezegd: ‘Wacht nog even, ik ga met je mee!’ Natuurlijk, op dat moment had ik de macht om de loop der gebeurtenissen te veranderen. Ik bleef in die tijd mezelf voortdurend kwellen met zulke gedachten. Dat doe ik nu niet meer. Ik kijk naar mezelf zoals ik was, en heb medelijden met die man. Ik zie hoe hij zichzelf kwelt, en even voel ik opluchting omdat ik niet daar ben. Ik vermoed dat ik een vorm van aanvaarding van het onaanvaardbare moet hebben bereikt.

Wat ik werkelijk gedaan heb die dag, toen mijn dochter voor me stond, was haar

kushandje beantwoorden met een uitademing en een lichte beweging van mijn hand – en weg was ze, met achterlating van de woorden:

Onderneem wat, papa. Het is zaterdag!

Als muziek bleven ze hangen in mijn achterhoofd, zonder dat ik er vat op had, weer opduikend wanneer het hun paste. Toch moesten ze tot me doorgedrongen zijn, want een paar uur later deed ik precies wat Mimi me had aangeraden. Met een gevoel van lichte opwindning sprong ik op mijn fiets, reed naar de aanlegsteiger en nam de middagferry naar Auckland. Maar zonder het te weten was

een tragedie zich al aan het ontvouwen.
Een drama dat alles zou overspoelen,
waarna de asresten van mijn bestaan
langzaam naar de grond dwarrelden.

3

We leidden een ongecompliceerd leven,
Mimi en ik.

Maar eenvoud is iets wat ondergewaardeerd wordt. Het is mogelijk om het ingewikkelde, het gekunstelde te creëren, maar het is onmogelijk om ongecompliceerdheid te produceren. Ze is een geschenk, en net als onschuld verdwijnt ze zodra je je er bewust van wordt. Ik leefde in de zalige onwetendheid van mijn geluk.

Vanuit mijn nieuw verworven perspectief zie ik mezelf op mijn fiets over

de kronkelige wegen rijden, geflankeerd door glooiende heuvels. Ik herinner me hoe ik me die dag voelde: licht en een beetje opgewonden. En aanmatigend zeker van mijn recht op geluk.

Ik denk aan die zaterdagmorgen, hier op een bank aan de andere kant van de aarde, in een andere wereld. En ik denk aan de rest van die dag. De laatste dag van mijn leven.

Mijn tegenwoordige situatie is heel anders. Er is het onherroepelijke verlies. Ik kan nog steeds waarnemen hoe mijn leven er vroeger uitzag, maar ik denk dat ik eerlijk ben wanneer ik zeg dat ik niet langer treur. Ik weet niet goed hoe ik mijn

bestaan moet beschrijven. Sinds kort heeft de gedachte bij me postgevat dat ik geestelijk gegroeid ben, dat mijn verlies een creditpost is geworden. Mijn verdriet is iets positiefs geworden: de kern waaromheen mijn leven zich nu ontwikkelt. Ik denk dat ik een toestand van verhoogde helderheid heb bereikt, een nieuw niveau van tegen de dingen aankijken. Deze verandering van perspectief kleurt al mijn doen en laten, alles wat ik voel. Ik heb ver moeten reizen om dit punt te bereiken en ik ben er niet zeker van of de reis nu voorbij is.

Ik herinner me nog steeds hoe het voelde om te leven.

4

Mimi was vertrokken en het huis was stil. Ik ging naar de zonneveranda en stond bij de balustrade. Een van de eerste dingen die we deden toen we het huis betrokken, was het laten maken van deze veranda. In de zomer woonden we daar min of meer buiten, en de deuren stonden altijd open. Het was alsof de scheiding tussen binnen en buiten niet meer bestond. Waiheke Island is een oord waar een huis ondergeschikt is aan een terras, denk ik. Het is alsof je hier met de elementen moet leven; je hebt het gevoel dat menselijke

aanwezigheid tijdelijk is, dat grote, ingewikkelde bouwwerken misplaatst zijn.

Jouw huis op jouw eiland lijkt in niets op het mijne. Mijn huis is vluchtig, het blijft op de achtergrond. Het was de ligging die me aanvankelijk aantrok, en altijd viel dat me op aan ons huis. Het uitzicht. De geuren. De geluiden. Het huis voelde als een tweede huid. Het leefde met ons, hield ons warm wanneer het buiten koud was, koel wanneer het heet was. Het deed zijn best om ons totale bestaan te omvatten. Maar we namen er geen bijzondere notitie van. Vergeleken met het mijne is jouw huis erg oud. Het heeft een geschiedenis die altijd aanwezig

is. Het heeft zorg en gezelschap nodig. Het omvat ook jouw leven, veronderstel ik, maar meer als een kledingstuk. Ik denk dat Nieuw-Zeelanders anders naar hun huizen kijken. Ze houden van het leven buiten en geven daar prioriteit aan. Ze lijken geen behoefte te hebben om zich ervoor te verbergen. Geleidelijk aan ging ik mijn leven op die manier zien, en dat was een heel bevrijdend gevoel. Een beetje als naaktzwemmen.

Die dag viel mijn blik op Mimi's short, die op de grond lag waar ze hem de vorige dag bij het omkleden had laten vallen. Overal waar ze ging liet ze een spoor achter, en niet alleen tastbare

sporen. Ze was zelden uit mijn gedachten. Ze was het warme middelpunt van mijn leven. Terwijl ik me bukte om haar kleren op te rapen, doken haar woorden op in mijn gedachten.

Onderneem wat, papa. Het is zaterdag!

Toen ik nog docent was aan het conservatorium van de Universiteit van Auckland, nam ik elke dag de veerboot, besteedde het uur aan boord aan het voorbereiden van mijn colleges, stapte in de stad aan wal, sprong op mijn fiets en fietste vervolgens heuvelop naar de campus. Na mijn werk maakte ik dan hetzelfde tochtje, maar nu in

tegegengestelde richting. Het strakke schema dat noodzakelijk was geweest toen Mimi nog klein was, was een vaste gewoonte geworden. Ik bleef zelden of nooit in de stad hangen. En Mimi had gelijk: ik nam nooit de tijd om op ontdekking uit te gaan. Ik keek altijd verlangend uit naar het weekend, maar wanneer het dan zover was werkte ik niet, noch ontspande ik me. In mijn studeerkamer keek ik dan uit over de zee en verlangde ernaar om te gaan zeilen. En wanneer ik op zee was, dacht ik aan mijn werk. Iets beleven deed ik zeker niet.

Nadat ik mijn lessen het jaar daarvoor had teruggebracht om meer tijd

te hebben voor componeren, was het alsof de dagen zich vormeloos voor me aaneenregen; vaak bracht ik ze door in ledigheid. Hoewel de weekenden logisch gezien niet verschilden van de rest van de week, ervoer ik ze nu als buitengewoon vreemd. Het was alsof ik het niet langer verdiende om ervan te genieten.

Maar op die zaterdagmorgen verliet ik het huis, sprong op mijn fiets en reed naar de veerboot. De hemel was helderblauw – het soort als met grove penseelstreken aangebrachte blauw waarop Auckland het patent heeft – en de lichte bries was verkwikkend zilt. Toen ik even later bij de reling van het bovendek stond en uitkeek

over de zee en met mijn vingers de maat van het laatste deel van het muziekstuk tikte dat ik aan het componeren was, voelde ik plotseling een golf van opwinding. Misschien was het simpelweg de voldoening dat ik erin geslaagd was mezelf los te rukken van het huis. Het gevoel eens iets anders dan anders te doen, iets te ondernemen. Misschien.

Nu ik me mezelf daar in de stralende zon zie staan, voelt het als iets absurds. De mate van mijn aanmatigend gebrek aan inzicht vervult me met ontzetting. Mijn gevoel van vrolijke verwachting lijkt nu grotesk. Maar op dat moment richtte ik mijn gezicht op naar de zon en voelde

ik de wind op mijn huid. En ik denk dat ik gelukkig was.

Voor ik me in Nieuw-Zeeland vestigde had ik, geloof ik, het idee dat het een eiland was, of eigenlijk twee eilanden. Als ik me al een beeld had gevormd. Pas toen ik er was, merkte ik hoezeer ik ernaast had gezeten. Je voelt je helemaal niet op een eiland. De zee is altijd dichtbij, maar Nieuw-Zeelanders zien het land niet als een stel eilanden. Het is een natie. Misschien dat ze zo hartstochtelijk houden van hun land omdat het zo onbestendig lijkt. Een betrekkelijk jonge splinter vulkanisch gesteente in een onmetelijke zee, heel klein en heel ver

verwijderd van alle andere land.

Maar toen Mimi en ik van Auckland naar Waiheke verhuisden, kwamen we werkelijk op een eiland te zitten. Hoewel het naar Auckland maar een uur was en je de stad zag liggen aan de andere kant van de Hauraki Golf, hadden we altijd het gevoel dat we een eind buiten de kust woonden. Vanuit ons huis hadden we een uitzicht dat ons kon doen geloven dat we daar de enigen waren. De enige mensen op de wereld. Het steil aflopend struikgewas met de groene parasols van de varens was alles wat we zagen. Ik koesterde de eenzaamheid, maar ik heb het vermoeden dat Mimi altijd liever meer

mensen om zich heen had gehad. Meer activiteit, meer geluiden. Voor mij vormde het uitzicht zonder sporen van menselijke tussenkomst een achtergrond van mijn leven die heel bevredigend was. Ik begon die achtergrond zelfs als een noodzakelijkheid te beschouwen, een voorwaarde zonder welke ik niet kon functioneren.

Mensen die alleen tijdens de zomer komen, hebben een oppervlakkige band met Waiheke. Ze komen er hun vakantie doorbrengen, en het eiland verandert. Het haalt diep adem en heet de invasie met een charmante glimlach welkom. Ik had altijd een gevoel van opluchting als de

dagen koeler werden en de veerboten weer gingen varen volgens de winterdienstregeling.

De eerste zomer, toen Mimi vier was en we een vakantiehuisje aan de andere kant van het eiland huurden, besloot ik dat Waiheke de volmaakte plek voor ons was. Vredig, pretentieloos. Vriendelijk. Toen we wat later dat deel van het eiland opnieuw bezochten, leek zelfs de kustlijn veranderd, alsof hij was geëgaliseerd door een reuzenhand. Waar de zomerhuizen hadden gestaan, stonden nu keurige stadshuizen en grote nieuwbouwprojecten. Het was niet meer vredig, en al helemaal niet pretentieloos. En waarschijnlijk ook

niet bijzonder vriendelijk. Maar waar wij gingen wonen, aan de andere kant, was de stedelijke opmars nog niet doorgedrongen. Hoewel het een lange rit was naar de aanlegsteiger van de veerboot, namen Mimi en ik altijd de fiets. Zoals zoveel andere aspecten van ons leven was het een gewoonte geworden.